

Szeged, 1849.

Julius 7-én.

Megjelenik e lap hetenként kétszer: szerdán és szombaton a jelen alakban. — Előfizetési díj helyben félév: július 1-ső napjától december végeig házhoz hordással 1 fr. 30 kr. Vidéken postán küldve 3 fr. Negyedévre 1 fr. 50 kr. pengő.

SZEGEDI HIRLAP.

Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Baurneind gyógyszer-tára áttellenében; vidéken minden postahivatalnál. — Felvételnek mindennemű hirdetések, háromszor hasábjott sor-ért és sorhelyért 3 pengő krajczár számítatik.

Előfizetési hirdetés.

A SZEGEDI HIRLAP jövő fél évre is megjelenik, hetenként kétszer szerdán és szombaton; — előfizetési ára helyben félév: július 1-ső napjától december végeig házhoz hordással 2 frt 30 kr. p. — Negyedévre 1 fr. 30 kr. p. — Vidékre postán küldve 3 fr. — Negyedévre 1 f. 50 kr. Egyes szám ára: 3 p. kr.

HIVATALOS RÉSZ.

Az összes hadsereg főparancsnokához
Dembinszki altábornagyhoz

Pest július 2-án 1849.

Nyilt rendelet.

Melly szerint altábornagy ur felhatalmaztatik, a sereg mozdulatairól, elhelyezéséről és élmezéséről, szóval minden szükségességről, a szükségelt parancsokat kiadni, és ugy cselekedni, miként a mostani körülmények s a hon java megkívánja.

Az egész hadseregnek pedig, és minden katonai egyénnek, magas és alantabb rangnak egyaránt, ezennel a legszorosabb felelőség terhe alatt megparancsoltatik, hogy a fenirt altábornagyurnak mindenben pontosan engedelmesskedjék, és parancsait szigoruan teljesítse

Mészáros Lázár,
altábornagy.

Aradvára kezünkben van.

Tábori utamból első örvendetes hírül közlöm, hogy Arad vára kezünkben van.

Julius 1-ső napján szállották meg seregeink, 66 ágyu, 2000 mázsa puskapor, s pár ezer fegyver jutott kezünkbe.

Temesvár ostroma megkezdett.

Debreczennek az oroszok általi megszállása nem igaz. Tul a Tiszán nincs orosz. Tiszán innen még Miskolczon tanyáz, teszünk rola, hogy tovább ne jöjjön.

Az ország kormányzó,
Kossuth Lajos.

Ma délután következő hivatalos értesítést tőnk közzé a kormány.

Julius 2-án az osztrákhad Ácsfélől nagy erővel nyomult előre, reggeli 9 órájában, és a monostori sáncokat már be is vette; de vitéz seregünknek sikerült nem csak a sáncokat visszavenni, hanem az ellenséget vissza is kergetni.

Az ütközet késő estig tartott. Az ellenség közepe s balszárnya üzelve futott vissza, a jobb szárnya pedig a középtől huszáraink által elvágtatott.

Részleteit az ütközetnek még nem tudjuk, de az bizonyos: hogy az ellenség jobb szárnyától huszáraink kilencz ágyut vettek el.

Budapest, jul. 3-án 1849.

Minister-elnök,
Szemere Bertalan.

Az erdélyi hadsereg fővezérétől.

Besztercze jun. 26. 1849.

Beszterczét ma kardcsapás nélkül ismét bevettük. Az ellenség visszavonult, mellyet holnap ismét üldözni fogok s reményem, Erdély határairol kiüzenden.

Miyel mi szabad hazában szabadságot akarunk élvezni, a parancsnokok ne adjanak olly parancsot katonai egyéneknek, hogy e belkerületben valakit utlevél miatt feltartóztassanak.

Bem.

Európa népeihez.

A magyar kormány, a magyar nemzet nevében, de minden szabad nemzetek érdekében, kötelesnek érzi magát, ünnepélyesen felszólalni:

A magyar földön a szabadság viv a szolgasággal harcot, a jog viv a durva erőszakkal, a humanitás küzd az embertelenséggel, tusát életre halálra.

Isten megáldotta csodamódon igazságos fegyvereinket, s az osztrák hadsereg kikergettetvén hazánk szent földéről, többé már nem bírta megtámadni határainkat, hanem félelmében Bécsét és Olmüzet örízte.

A másik hadsereg Slavoniába menekedett.

A harmadik Oláh- és Szerb-országba tolatott ki, a nélkül, hogy a népek közti jog szerint ott lefegyvereztetett volna.

Isten megáldotta fegyvereinket, mert ügyünk igazságos mint az erény, ellenségünké igazságtalan mint a bűn.

Az uralkodott ház vétkeket követett el, egy a vakságig hűséges nemzet ellen; mellyeket ember nem felejt el, s isten nem bocsáthat meg soha.

Tudniilik:

Az uralkodott ház szövetekezett az ország s alkotmány ellenségeivel, egyes rablókkal, és a pártütökkel a nemzet elnyomására.

Az uralkodott ház ünnepi esküvel szentesített alkotmány s státusélet ellörlésére fegyverrel támadta s támadtatta meg alattvalóit, kik ellene fel nem lázadtanak, sőt a kik fegyvert csak akkor és egészen készenül fogtak, midőn az udvar által pártütésre felhívott Jellachich Pesttől már három órányira volt.

Az uralkodott ház az ország területi épségének erőszakos elgarabolását s megsemmisítését elhatározta s meg is kezdte, a mellynek fentartására hittel meg esküdött.

Az uralkodott ház idegen fegyveres erőt, szerbeket és muszkákat használt, saját alattvalóinak legyilkolására s törvényes alkotmányuk elnyomására.

E bűnöket a Habsburg-lothringi ház mind együtt és egyszerre követte el, s elkövetett annyi árulás, annyi rablás, gyujtogatás, öldöklés, kegyetlenség közepe, mihez hasonlíthatót nem mutat fel, a történet, sem az uj, sem az ó.

Csak innen megmagyarázható azon rögtönös és óriás fordulat, mely a nemzet gondolataiban, nézeteiben, érzelmeiben végbe ment. Előbb imádtá királyát, — és most gyűlöljővé lett. Előbb hitt az eskünek, — és most bizodalját minden régi tekintély iránt elvesztette; békét a bűnig megszokta, a szelidséget az elpuhulásig megkedvelte a nemzet, és most boszút lehel, harcot kíván, a győzedelmerti halálban gyönyörködik. A szabadságot mint ajándékot várta, most mint jogot követeli, s a nemzet lelkében az elpusztult s kiölt országrészek világánál nincs más rém, mint a királyi kép, melly gyötrője, kínzója, öldöklője, gyujtogatója, pusztítója, legalávalóbb hitszegője az országnak.

A közérzelem s közhit e fordulata nem egyes embernek, nem izgatónak műve. Az uralkodott ház bűnei idézték elé mind ezt. Tetteiknek természetes gyümölese. Vallja a nemzet, bizonyítani fogja a történet.

Innen van, hogy míg a határokon még dühösen folyt a harc, ben az országban paradicsomi béke és egyetértés uralkodik.

Gazdagon gyűlnek perczenként a hivek áldozatai a haza szent oltárára.

A bűnök száma fogy, a tömlöczök kamrái csaknem kiürültek. A lélekerő és szenvedély nem a gonosz tett, hanem a hazafiság táplálékává válik. Egy a legragyogóbb tünnemények közül, melly forradalmat valaha jellemezett.

A nép szívesen fizeti adóját, örömet hordozza a hadviselés nehéz terheit, bár az ellenség által kegyetlenül kizsaroltatott.

Kilencz hónap alatt 200,000 honvédet önként ada a nemzet, nemcsak kényszerítés nélkül, de az anyai szemek bú könnyei nélkül is.

Ez az erény, ez a hazafiai hűség az, a szabadságszeretet forradalma.

A nemzetnek nincs baja ön kebelében, csak külső ellenséggel küzd.

Ekképen nem meglepő eredmény volt, hogy a nemzet, illy általános s egyetértő lelkesedésében, a pokoli armánnyal felizgatott oláhot, ráczot legyőzte; hogy Erdélyből kikergette az osztrákot s muszkát, hogy Windischgräczet, Weldent, Wolgemuthot, Jellachichot egymásután meggyőzte, s midőn Budán és Pesten kitűzte a háromszínű zászlót, a megrémült osztrák kormány Bécsből Lincz felé hordotta kincseit.

Pedig a magyar nemzet forradalma ment a terrorismus minden szörnyeitől, s hadviseletünk hódol a műveltség s humanitás isteni elveinek.

Az osztrák sereg ingyen éli a szegény földnöp vagyonát, mi saját határainkon belől is mindenütt kész pénzért fizetünk.

Az osztrák sereg rabol, öldöklő, gyujt, mi a magyar határon tul ritkán léptünk át és soha nem pusztítottuk, sőt visszapótltuk, a mi kár elkövetett.

Az osztrák zsarnokság annak, ki saját hazája mellett viv, elvéteti vagyonát és gyalázatosan felakasztatja tiszteinket, a mi kezünkben 2 tábornok, 500 főtiszt és 20,000 fogoly van; — ezek közt több nemzetünkbeli hazaáruló, de mi még egyet sem végeztetünk ki, és 4000 horvát fogolynak nagylelküleg visszaadtuk a szabadságot.

Istene kivül ime tetteink tesznek tanubizonyoságot arról, hogy mi a zsarnokság és barbárság ellen harczolunk, hogy mi a szabadságot és humanitást nem csak hirdetjük, de gyakoroljuk is, azon nehéz körülményekben is, midőn az önvédelemnek szüksége nemzetet rendkívüli szabályokra is feljogosíthat.

A magyar nemzet fegyvere az osztrák sereggel már végezett is. A megszábadított országot már csak fel kellett virágoztatni. És a Habsburg-Lothringi ház másodsor folyamodik a muszka zsarnok segedelméhez. S Brassótol kezdve Lembergen keresztül 120,000-ből álló muszkahad tört be hazánkba, a nép szabadság vértanuinak orszáába.

Mi nem tesszük le fegyverünket. Mi megvivanunk Europa szövetekezett két tyránjának hadaival. Isten igazságos és egyszersmind mindenható, ki megszenteli a gyengébbnek pallosát, s megtöri az elbizkodottnak és a rosznak erejét.

De egyszersmind kiáltó s komoly szózatot emelünk Europa alkotmányos kormányaihoz és népeihez.

Ti kormányok, hivatalos örei vagytok nemcsak országotok, hanem egész Europa szabadságának és jogszerű érdekeinek is. Roppant felelőség nehezkezik rátok. A bűn, mellyet bár melly országában Europának a szabadság és örök jog ellen elkövetni engedtek, bosszuállva fog titeket és országaitokat megbüntetni.

Ti népek, ti ébredjete fel a szörnyű veszélyre, midőn a zsarnokok hadai szövetekezve kezdik eltiporni s kioltani a szabadság szent igéjét, Németföldön, Itáliában, és Magyarhazánkban.

Te büszke angol nemzet, elfelejtkeztél az általad felállított be nem avatkozás elvéről, s töröd azt épen az alkotmányos szabadság érdeke ellen? Nemcsak nem véded a szabadság s emberiség szent ügyét, sőt a zsarnokokat szövetekezni engedvén, a szolgaság diadalmát segited elő. A britt árcocz kevely zászlóját gyalázat fenyegeti. Isten levonja rola áldását, ha hűtlen lesz az ügysz, mellytől dicsőségét kölcsönzötte.

Te francia republica, elfelejtkeztél azon elvekről, mellyeket születésedkor kijelentettél. Azt mondád: Franciaország republica. A francia republikának nincs elismerésre szüksége létezése végett. Kormányt s kormányalakat változtatni természeti joga, mellyel bir minden nemzet, erre a jogzímét saját akaratából meriti. Azt mondád: 1815-iki szövetséget csak létezőnek tekinted, de jogszerűnek nem ismered el. Azt mondád: szives és lélekszerű frigyre hívod fel

mind azon népeket, a kik általában a szabadság s különösen a republica elvét fogadják el nemzeti létök alapjául. Azt mondád: hogy te előljáró világitásod által új ösvényekre akard átvezetni a népeket és országokat, És mint azelőtt.

Lengyelországot szemeid előtt darabolták fel a tyránok három ízben.

Italiának ha az alkotmányos, a demokratiai, szövetséges a haza kivívásában gátoltatnék, fegyveres segédelmet ígértél, és Olaszország hősi fiai s kies tartományai szemeid látásával veretnek bilincsekre.

Romát magad hódítod meg s adod áldozatul a pokol bálványainak.

Elhagysz mindent, a ki benned bizva, a szabadság véres útjára lépett, s erőltlenül nézed, mint gazdálkodik szép földünkön is kegyetlenül az idegen vad muszka, tapodván minden isteni s emberi törvényeket.

Török-országot az északi óriás már megfosztotta szabad akaratától.

A dunai tartományok régóta zsarnoki önkénye alatt nyögnek.

Ha Magyar-országot is sikerülne leigázni, nem hazánk sorsa, de Európáé döntetett el.

Tehát ébredjétek fel ó népei s nemzetei a szabad és keresztyén Európának! Mindnyájan, a kik a megváltó tana szerint a humanitásnak hódoltok. Mindnyájan, kik a szabadságnak lélekkel, s ha kell, párolgó vérrrel áldoztok. Mindnyájan, kik az emberek és nemzetek fejlődésében az isteni jogszerűséget imádjátok. Mi nem vagyunk utolsók a sorban; a vihar, mellyet nem tartoztatok fel, elsodor titeket is. A bosszuálló isten megtorolja e jogtalanságot és igazságtalanságot harmad és negyedigiglen mindazokban, kik ezt elkövették, mindazokban, kik elkövetni engedték, mert arra valók a jók, a szabadok, mind az emberek, mind a népek között, hogy egyet-értssenek, a roszak, zsarnokok pedig hogy meghasonljanak.

Ébredjétek fel ó népei s nemzetei Európának. Magyar-ország terén Europa szabadsága döntetik el. Ez országgal a világszabadság egy nagy földet, e nemzettel egy hív bajnokot fog elveszíteni.

Mert mi küzdünk utolsó csepp vérig, hogy e föld vagy választott tartománya legyen a vérről vívott szent szabadságnak; vszgy örökké kárhozatos emléke annak, mint bírnak szövételkezni a zsarnokok, s mint tudják a szabad népek és nemzetek egymást gyalázatosan elhagyni!

Budapesten jun. 28-án 1849.

Kossuth Lajos, A ministeri tanács elnöke,
kormányzó. Szemere Bertalan.

H a z a s z e r e t e t .

A szegedi magyar főtábori kórház 6-ik osztályát folyó évi június hó végén meglátogatta Hadig Gusztáv tábornok ur. — Alórlittal mint kórodai felügyelővel szobákat sorba járva, az 5-ik számba midőn be érénk, 65-iki számú ágy mellett találánk egy öreg ősz embert térdelve, s az említett ágyra borulva — tábornok ur kérdésére felegyenesedik az agg ősz, felel égő könnyes szemekkel: „Uram e könnyek az öröm könnyei — ime itt fekszik egyetlen egy fiam — őt egy kincsemet-hazámnak áldozám, hogy küzdjön a szabadságért, — küzdjön a függetlenségért. — A kegyetlen golyó — bal lábát térdén alól keresztül furá, — ő itt szenved, és én felette öröm — és vérző könnyeket sírok.“ — Ekkor a fiu, ki 20 éves, felült — „Uram mondá, örömmel szenvedem a kínos fájdalmat, és büszkévé tesz az üntudat, hogy hazámért vérzek, hazámért szenvedek, a szabadságért pedig küzdök!“ — Igy atyámfiai, kedves polgártársak, illy érzés — illy elszánás mindnyájunkban, menjünk bátran a csatába, s jöjjön bár a muszka, vagy a pokolbeli ördög, győznünk kell — a hős tábornok s magam könnyes szemmel távozánk; a fiu neve Pusztai Pál, 5-ik honvéd zászlóaljbeli köztit — apja Pusztai Mihály, Csongrádmegyei Csány helységbeli szegény kertész. Szabó Ferencz, főhadnagy.

Szózat a fölkelő néphez.

Kelj fel kelj magyar nép mentsd meg szép hazádat
Kelj fel kelj, s kövesd a bajnok ősi apákat;
Oh ha szent előtted a kinyert szabadság
Mellyet eltiporni küzd a szörnyü gázság!

Istenre hívlak föl s őseid parára!
Üss le elleneid gyáva táborára
Mint szokott a villám dörgő fellegekből
Nyári nagy melegben, hogy ha mérge meggyül.

Ellenséged bár ha százszor annyi volna
Mint a mennyit össze torlasztnak nyakadra.
Törj előre bátran nem lehet vesztened,
Mert veled van isten ő léssen vezéred.

Mint a tengereknek háborgó vizében
Áll a szirt erősen, s nem rendül helyében
Bár miként rohan rá hullámoknak árja,
Állj meg így a harcban Árpád unokája.

És miként a hullám szét zuzik habokra
Hogy ha zajlatában csapkod szirtlapokra,
Ugy török zuzik szét mondom istenünkre
A ki rá mer ütni bajnok nemzetünkre.

Szent föld a magyar föld, ősi vérnek ára,
Áldva néz az isten minden szempontára,
A hol állsz, hová lépsz, szentelt sírhalom van,
Testvérid nyugosznak eltemetve abban.

Oh miként lehetne, hogy e drága földön
Szolga nép csoportja tort vigadva üljön!
Oh miként lehetne, hogy e drága földön
Árpád népe újra rabigába nyögjön! —

Hogy szeretteinket ölje, dulja, vágja
Gyilkos ellenségünk véres czimborája,
Hogy bitang ölelje tisztá szüzeinket
Vérebek kinozzák gyenge gyermekinket.

Oh miként lehetne gyáva módra túrni
Szép hazánkat ennyi bajba elmerülni!
Oh ha őseidnek vére foly eredben
S szép hazád szerelme ég magyar szivedben!

És ha szent előtted a kinyert szabadság
Mellyet eltiporni küzd a szörnyü gázság
Kelj föl, kelj magyar nép mentsd meg szép hazádat
Kelj föl kelj, s kövesd a bajnok ősi apákat.

Belföldi hírek.

SZEGED jul. 5-én. — Egypár nap óta a városunkban lefelé járó nép arca mind meg annyi kérdőjel, minden gőzös megérkezte egy sereg kíváncsi népet csódit a Tiszapartira, várva magas vendégeinkre; de ők még máig sem érkeztek meg. És mi — bár e belénk helyezett bizalomra magunkat érdemesíteni is óhajtottuk volna, — örvendve nyugosunk meg elmáradásukon, — mert ez csak seregeink győzelmes előhaladásáról biztosít, —

Ma délfelé érkezett meg Berger — az aradi romhős; tegnap pedig Sziliák.

Délután egy hosszú kocsi-vonal hozta a többi vár-örököt be a várba. Egypár elrongyosult honvéd is kullogott köztük. Ez alkalommal eszembe jutott szegény huszáraink sorsa, kiket Windischgrätz tél közepén gyalog üzött a kocsik után: be drága jószág az a szabadság! Mint mondják, egy makai fiu is volt köztük mint tiszt, — ennek is megtestesült fekete-sárgának kellett lennie, hogy olly hosszú idő alatt, nem tudta farbarugni austria hálátlan ügyét! Egy sima képü — terjedelmes hasacsakájú vár-káplán is jött köztük, pedig külön hintón, olly nyugodtan, mintha egész nap a leghivebben dolgozott volna az ur szőlőjében. De miért is aggódott volna, hisz számára is kész a bocsánat, s még akár pápai nuntius lehet Jeruzsalembe!

V e g y e s .

† Kossuth Pestre visszaérkezvén a sokóság „éljennel“ fogadta, de Kossuthot ez nem érdeklé; hanem intett kezével, s mondá: „nem éljenezni, de tenni kell. Elfogadják-e már a magyar bankót.“ — Mert tudni kell, hogy némelly gyalázatos gazemberek a muszka hírére bezárták boltjaikat, és a magyar bankókat nem vették el. — A kormány az illy honarúlok ellen Statáriumot hirdetett. — Halljuk hogy Szegeden is vannak bankóüzérek, kik Pestről húzódtak ide. Biztos ur járjon utánuk, majd mi nem küldjük őket a pesti véstörvényszékhez, kik irgalmasabbak a budai irgalmatlan barátoknál. —

† Damjanics e hó 4-én indult innen jobbuló egészségben Aradra, hol mint halljuk a vár parancsnokságát veszi át.

† Temesvárról halljuk, hogy a várból kétezerre menő polgár, asszony, gyermek kibocsátott; ez hosszas ellenállásra mutat, tehát csak neki a bombákkal! —

† gőzösök a tiszai alsó vonalon Pádeig járnak, a most érkezett hozza a hírt, hogy Guyon működését megkezdte, seregeink jól megerősítve eddig már csatáznak.

† Zimonynál a Tiszáról elrabolt Debreczen nevü gőzös uszályát hatszáz mázsa puska porral egy derék lengyel lége röpitette, s ő hozzánk menekülvén vitéz soraink közt mint tiszt fog csatázni.

† Közhir szerint írja a Pesther Zeitung Visoczki Kápolnánál a muszkákat jól eldöngötte.

† Miroslawski Jun. 11-én tartott szemlét a heseni határokon összevont seregek felett. Vele érkezett Karlsruheba Galeoski ezredes is, Bemnek csatabajtársa. Bem Galeoskival osztja az ostrolenkai hős ellentállás dicsőségét.

HIRDETÉSEK.

Fölhívás.

Holnap vasárnap június 8-án alsóvároson a reggeli mise után 7 órakor népgyűlés fog tartatni a templom előtt, melly alkalommal Sárosi Gyula **Arany trombita** című, a nép fogalmához alkalmazott, sok tanúsággal teljes, gyönyörű munkáját felolvassák többen. Jelenjék meg a nép ezrenként, mert e népgyűlésnek célja és tárgya az, hogy szent hazánk sorsáról a nép felvilágosíttassék, és az is: hogy ez alkalommal kiki tehetsége szerint: a gazdag többel, a szegény kevés filléreivel az irgalom és testvériszer tett legszentebb oltárán áldozhassék; — mert hiteles és ellenőrzött testületek fogják a felajánlt pénzt gyűjteni az édes hazáért megsebesült szenvedő, honvéd testvéreink számára. Jelenjék meg tehát mindenki, a csekélyebb adomány is kedves lesz az engesztelő oltáron.

Szeged július 7-én 1849.

A népgyűlés rendezősége.

Eladó tekeasztal.

Az orosházi cassinóban egy jó állapotban lévő tekeasztal jutányos áron eladandó. Tudomást szerezhetni a Cassinói pénztárnoknál. (2-3)

„Kossuth utcában“ Ronay János ur házában egy 7 szobából, 1 pinczéből, padlásból, konyhából, kocsis fa-színből és 4 lóra való istállóból álló lakás Sz. Mihály napjától bérebe adandó. — Bővebb tudóstást szerezhetni tulajdonosánál Kárász házban.

Két háts paripa eladó. — Tudósítást ad a szerkeztőség. 2-3

G a b o n a á r .

Tiszta buza: 14 frt. — Kétszeres: 11 fr. — Rozs: 9 fr. — Kukoricza: 6 frt 30 kr. — Árpa: 6 frt 30 kr. — Zab: 7 frt 30 kr. — Köles 6 fr. váltó.